

Neděle 15. po sv. Trojici

Gn2, 4-25

20.9.2020

Pozdrav:

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska a milosrdenství rozhojněno budiž.

Introit:

On má v svých rukou hlubiny země, temena hor patří jemu.

Jeho je moře, on sám je učinil, souš vytvořily jeho ruce.

Přistupte, klaňme se, klekněme, skloňme kolena před Hospodinem, který nás učinil.

Píseň: 26

Čtení: Mt19, 3-12

Píseň: 50

Kázání: Gn2, 4-25

Toto jsou rody nebes a země, v jejich stvoření. V den, kdy Hospodin Bůh činil zemi a nebesa. Tak zní překlad prof. M. Prudkého, který budu celé kázání používat. Vypravěč nás staví do počátku dne, kdy je stvořeno nebe, země a člověk. Člověk-Adam jako množina všeho člověčího. Ocítáme se na samém počátku dne, kdy se vynořují obrysy země. Ještě je všechno zamlžené záplavou, nebo párou, která vystupuje ze země a napájí veškerou zemskou půdu. ještě nic nepučí ani neraší. Dalo by se říci, začíná počátek života země.

Tu utvořil Hospodin Bůh člověka/adama, prach ze zemské půdy, a vdech do jeho nosu dech života. I stal se člověk/adam živým tvorem. Čas tvoření Hospodina pokračuje. Bůh jako by nestvořil, ale jen tvořil. Nedá se však říci, že tvořením Boha vzniká něco méně než stvořením. Bůh tvoří člověka s řemeslnou fortelností. Bůh člověka tvoří, aby byl jeho protějškem – chcete-li – obrazem. Něčím, s čím může navázat vztah. Lidský dech, lidský rytmický pohyb při nádechu, je znakem člověčí živosti. Teprve dech dotvoří z vytvořeného díla živou bytost. Toto dchnutí dává Bůh. Bez Božího dechu by člověk zůstal prachem, vánkem, který nemá přílišnou trvanlivost.

Pověděli jsme si o čase, ve kterém se náš příběh odehrává. Je to první den. Jako by v tomto dni nebesa šla stranou a hlavní činností Boží, hlavním cílem Božího tvoření byla země. Tu se již dostáváme k místu, kde se náš příběh odehrává. Místem je Země, ještě přesněji Eden,

a ještě přesněji zahrada. Jako by kdesi byl Eden a v prostředku Edenu byla zahrada. Do této zahrady je postaven člověk.

Místo našeho vyprávění zůstává. Jsme pořád na zemi. Trochu se pootáčeji zemské kulisy. Najednou se v den stvoření spolu s vypravěčem ocitáme v zahradě, která se stává pod Boží péčí rajskou zahradou potěšení. Tak totiž lze též přeložit místo Eden. Eden je místem rozkoše, místem potěšení. Jako by se Bůh stal úžasným zahradníkem. Bůh je majitelem nádherné zahrady, kterou zušlechtil pro člověka. Uprostřed zahrady stojí *strom života*. Ano, uprostřed tvořitelského díla Božího je život. Život, který Bůh vdechuje každému z nás, abychom mohli rytmicky a plynule dýchat. Abychom rytmicky a plynule mohli žít.

Bůh staví člověka do své zahrady, do svého světa. V Božím světě v zahradě potěšení má člověk-Adam žít. To potěšení není jen z nádhery tvořeného, ale hlavně z přítomnosti Boží a péče Boží.

Smyslem lidské usazenosti v zahradě Eden je, *aby ji obdělával a aby ji střežil*. Člověk není jenom zemákem, tedy člověkem vytvořeným z půdy, ale má žít v souladu s touto půdou. Má zahradu, do které je usazen, nenechat ladem. Péče, kterou má člověk věnovat zemi, je péčí o Boží stvoření. Ze země člověk-Adam vzešel. Do ní se také vrátí. Ještě jednu důležitou věc má člověk na starosti. Má střežit zahradu. Člověk má střežit svůj vztah k Bohu. Bůh jej pozval do zahrady. Vše může, jen dvou věcí nikoli.

Z každého stromu zahrady budeš jíst, ano jíst! Nezapomeňme, že všechny plody v zahradě byly žádoucí na pohled a dobré k jídlu. Avšak ze stromu poznání dobrého a zlého nebudeš jíst! No, možná, že si někdo řekne: Jak to, že je zde něco zakázáno, když se ocitáme v zahradě potěšení? Cožpak všechna potěšení nejsou pro člověka? Cožpak si ten Bůh něco nechává pro sebe? Jako by ten, kdo se takto ptá, zapomněl, komu zahrada patří. Komu patří země se vším, co na ní je? Navíc zde není žádný zákaz, zde je jen suchá a prostá oznamovací věta: *nebudeš jíst*. Jako by Bůh předpokládal, že člověk poslechne jeho oznámení. Jako by Bůh předpokládal, že člověk sám od sebe usoudí, co je pro něj v zahradě nejdůležitější.

Nyní má člověk vše, co potřebuje k životu. Má společenství s Bohem, má také něco k jídlu, byl mu dán jakýsi domovní řád, ale... Poprvé v textu zazní, co není dobré. Zatím vše bylo dobré a sloužící k životu člověka. Nyní *není dobré, aby byl člověk/adam sám*. Neznaменá to, že Bůh nestačí člověku. Myslím si, že stačí. Jde tu o to, že člověk nemá pomoc, (jež by byla) jeho protějšek. Člověk potřebuje někoho, kdo bude jeho protějškem, kdo bude mít stejné určení jako on, stejnou roli v řádu stvoření.

A tak Bůh tvoří. Lépe řečeno staví. A opět ze stejné materie jako je člověk. Opět s řemeslnou přesností a rutinou stavitele Bůh staví polní zvěř, ptactvo nebeské. Přivádí je k člověku a člověk najde k těmto tvorům jejich určení, jejich role. Pojmenováním dáváme a přisuzujeme živým i neživým tvorům nejen jejich roli, ale také si k nim vymezujeme vztah. Jako by Bůh nechal člověka a pozoroval jeho reakci. Bude člověk-Adam jásat, bude se cítit ve světě přírody dobře? Jak člověk zareaguje na stvořený svět? Jak my zareagujeme na Boží stvoření? Člověku však kromě Boha není na zemi pomoc, jenž by byla jeho protějškem.

A tak Bůh tvoří dál. Mrákota-tardéna zaručuje, že se stvoření ženy neděje přenosem on-line. Jsou skutečnosti jako strom uprostřed zahrady, kterých se člověk nemůže dotýkat, nemůže je uchopovat, ani s nimi manipulovat. Jsou skutečnosti, které jsou zahaleny tajemstvím. Bůh zde jedná bezprostředně. Setkání a dotyky Boží nejsou pro člověka pojímatelné jeho smysly. To, že svědek víry popisuje nějaký Boží proces, při stavění ženy, ještě není popis on-line, protože slova tuto skutečnost jen těžko popisují.

Bůh čeká na reakci člověka, když přivádí k muži to, co bylo postaveno Bohem jakoby bokem, z boku, z žebra. Určí člověk tomu, kterého k němu přivádí samotný Bůh, úděl, roli, nebo radostně vykřikne, radostně přijme? Nebude se chtít zmocňovat a určovat tomu druhému jméno?

I řekl člověk/adam. Tato konečně je kost z mých kostí a tělo z mého těla. Tato, ať se nazývá žena, protože z muže vzata jest tato! Úžas, radostné volání, nikoli proto, protože je žena stejná, ale proto, protože je žena. Tato – tedy ten protějšek, kterého muž hledal. A opět muž nenazývá ženu vlastním jménem, ale jménem obecným. V hebrejštině totiž muž a žena mají stejný slovní tvar, jen muž má koncovku mužskou a žena koncovku ženskou. Iš a Išša. Tak zní v hebrejštině člověk muž a člověk žena.

A tak jsme se dostali na konec dne, kdy Bůh stvořil člověka iš a išša, muže a ženu.

Trochu přeskočím několik věků, rodopisů až k novému člověku, k novému Adamovi, jak píše apoštol Pavel. Ano, v Ježíši Kristu se obnovilo naše lidství, naše určení. Máme žít ve vztahu, který bude vztahem důvěry, vztahem neuchopování a neznásilňování jeden druhého. Ať je to muž, či žena. Kristus nás zve do rodiny vztahů, kde znovu a znovu každého rána nás staví do světa, abychom obstáli, abychom hledali jeho království, abychom okoušeli z toho, co nám bylo Kristem dáno.

Amen.

Píseň: 169

Poslání:

Není již rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou.

Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.

Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil.

Požehnání:

Pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši.

Píseň: 684